

Škof dr. Peter Štumpf

»Ne ustvarjam afer, moram jih reševati!«

Tudi škofu dr. Petru Štumpfu pripisujejo del krivde za mariborsko zgodbo in menijo, da bi moral biti odstavljen – Simon Slana je povedal, da bi raje ostal v Veliki Polani, vendar, če je treba, gre tudi v Beltince – Lobiji so bili na delu

Odhod dveh slovenskih nadškofov, dr. Antona Stresa in dr. Marjana Turnška, odmeva tudi v Pomurju, prav tako zadnje premostitve duhovnikov v murskosoboški škofiji in izstop velikopolanskega župnika Simona Slane iz duhovniških vrst. O aktualnih dogodkih in pregretem ozračju, ki se širi okrog njega, je za Vestnik spregovoril murskosoboški škof dr. Peter Štumpf.

Ali tudi vi menite, da je odhod dveh ključnih mož z vrha Katoliške cerkve v Sloveniji po nareku uradnikov iz Vatikana posledica njenega načrtnega »obglavljanja«?

Škofovstvo ni stvar posameznika, ampak papež imenuje škofo in jih tudi odstavlja, ko meni, da je tako prav za Cerkev. Škof je za svoje delovanje odgovoren neposredno papežu. Imenovanje in odstavljanje škofov je torej notranja stvar Cerkve. V tem duhu so tudi odstopili vsi štirje slovenski nadškofoje. Odhod vseh teh je silno boleč za preostale škofo, duhovnike in tudi mnoge vernike, v širši javnosti pa sproža ogromno vprašanj. Nekatera bodo dobila svoje odgovore kmalu, druga najbrž nikoli. Naj opozorim, da Cerkev ne more biti obglavljena. Tudi če v Sloveniji ostaneta samo še en škof in en vernik, je to še vedno Cerkev. Tam, kjer je škof, je Cerkev. Tudi mariborska in ljubljanska nadškofija sta še vedno Cerkev, saj jo upravljata škofa administratorja. Uradniki iz Vatikana niso obglavili Cerkve, temveč uradniki iz Slovenije. Znotraj Cerkve so se že pred več kot desetimi leti pojavili lobiji, ki so naivno nasledili laskavim ponudbam pomoči in svetovanja sumljivih posameznikov in ustanov, celo nekaterih vrhov države, da se spustijo v avanturo holdingaštva. Ali so to storili namenoma ali ne, bo pokazala prihodnost. Ti so obglavili slovensko Cerkev, ne pa Vatikan. Tam so samo sprejeli odločitve, katerim smo zdaj priča. Zdaj je že znano, da papež Frančišek noče Cerkve, ki bi jo določala logika divjega kapitalizma. Če se ne bi pojavila svetovna gospodarska kriza, bi nekdanji ekonom mariborske nadško-

fije Krašovec v javnosti še zdaj veljal za uspešnega gospodarstvenika, delničarji v Zvonovih bi zadovoljno šteli denarce in nihče ne bi govoril o nemoralnosti Cerkve. In v tem je katastrofa. Ne vemo več, kaj je pošteno in kaj ni. Dokler nam gre dobro, tudi greh opravičujemo. Ko pa zaradi njega izgubimo premoženje, pa nas naenkrat navda pravičnost. Do holdingov Rast in obeh Zvonov sploh ne bi smelo priti. Vidimo, da holdingi povsod samo izčrpavajo podjetja. Zakaj? Ker ne ustvarjajo realne vrednosti, ampak lažno vrednost, ki jo določajo trenutna politika, volja posameznikov, lobiranja in še kaj. Hazardiranje holdingov vedno udari najbolj revne in tudi naivne. Sam osebno nikdar nisem kupal delnic. Kaj so hoteli mali delničarji? Priti do več denarja? Oprostite, to je naivno. Do denarja se pride samo s poštenim delom. Če hočejo priti delničarji do denarja, ki so jim ga pobrali holdingi, ga bodo pač morali poiskati v podjetjih in posameznikih, ki so se okoristili s cerkvenim premoženjem. Vendar bodo še morali počakati, kajti zdaj so na vrsti kriminalisti in sodišča. Zakaj se je Cerkev spustila v holdingaštvo? Zato, ker država nima nobene volje urediti statusa duhovnikov, ne vrednoti njihovega dela, ne karitativne, kulturne, izobraževalne in vzgojne dejavnosti. Glede tega ni nobenega pametnega sporazuma in zakona, ki bi to urejal. Zato je Cerkev hotela sama priti do sredstev, ki bi ji omogočala normalno dejavnost, takšno, kot je drugod po svetu. Zaradi naivnosti vodstvenih kadrov mariborske gospodarske uprave pa so stvari ušle z vajeti. Prodaja Krekove banke in ustanovitvev holdingov sta zapečatili usodo mariborske nadškofije. Ekonomija je postala velik balon, škofija pa samo košarica za škofo, obešena na ta balon. Balon je počil in katastrofa je tu!

Kako, mislite, bo vse to dogajanje vplivalo na vernike in njihovo versko življenje znotraj cerkvenega občestva? Se bosta ugled Cerkve in zaupanje vanjo med ljudmi s tem res izboljšala?

Javna podoba Cerkve je gotovo moč-

no popackana. Pa ni samo popackana Cerkev, ampak celotna slovenska družba. Naivnost in pohlep se prepletata iz institucije v institucijo. Pollaščata se tudi posameznikov. Ko gledam po televiziji reakcije ljudi na trenutne skandale v Cerkvi, vidim v njih v bistvu nevoščljivost in privoščljivost.

Cerkev bo morala s posebno komisijo ugotoviti, kdo je res postal reven zaradi njene krivde, in mu škodo vsaj delno povrniti. To je nujno! Pri reševanju tega bo potrebna složnost vseh šestih škofij. Če pa je kdo vlagal premoženje v holdinge v upanju, da bo obogatel, in je zdaj zaradi njihovega propada oškodovan, naj se za svoje stanje zahvali tudi svoji naivnosti. Meni je hudo, ker sta mnoge oškodovance nagovorila in zavedla v holdingaštvo prav mariborski ekonom in gospodarska uprava. To meče slabo luč na Cerkev in zaradi tega je pri ljudeh izgubila zaupanje. Cerkev je vedno veljala za dobrega gospodarja, zdaj to ni več. Kako naprej? Cerkev ne sme skrbeti njen ugled, ampak samo to, ali je zvesta Jezusu Kristusu ali mu ni zvesta. V tem je njen smisel in seveda tudi ugled.

Glede na vaš prihod v Mursko Soboto iz mariborske nadškofije leta 2010, kjer ste bili od leta 2006 pomožni škof, bi pričakovali, da bo mesto administratorja v mariborski nadškofiji pripadalo vam. Zakaj ga niste dobili?

Dovolj dela, skrbi in težav imam doma, v soboški škofiji. Zato sem zadovoljen, da je tako. Škof Lipovšek je zaradi dolgega staža v Mariboru, saj je bil tam četrto stoletja stolni župnik, tamkajšnji domačin. V njegovem žepu so naslovi, telefoni mnogi pomembnih ljudi doma in v tujini. Pozna precej evropskih škofov in tudi škofovskih konferenc. Mislim, da bo položaj v Mariboru lahko vsaj nekoliko stabiliziral in umiril. Pomožni škof v Mariboru sem bil tri leta. To je malo časa. Ko sem prihajal, nisem vedel, v kakšne razmere sem bil poslan. Nihče mi ni nič povedal in razložil. Takoj, ko sem opazil finančne in moralne nepravilnosti, ki so jih izvajali

škofijski ekonom, gospodarska uprava, upravnik telekomunikacijskega podjetja, holdingi, sem o tem začel opozarjati odgovorne. Podpiral me je dr. Ivan Štuhec, za večino medijev pa sem bil nepomemben. Celotno moji starši so dobivali telefonske anonimke z grožnjo, naj se njihov sin ne vmešava v zadeve, ki se ga čisto nič ne tičejo, ker bo sicer zanj nevarno. Ko smo bili škofje pri papežu Benediktu XVI., januarja 2008, me je papež osebno vprašal, kako je s T-2 in pornografijo, ki jo ta medij predvaja. Dejal sem mu, da si škofje prizadevamo odpraviti to sramoto, če pa nam ne bo uspelo, pa bomo T-2 spravili iz mariborske nadškofije. Papež mi je dejal, da upa, da se to čim prej reši. Tako sem opozoril škofijskega ekonomista, da mora ukrepati. Obljubil je, storil pa ni nič. Pornografske vsebine so samo prepakirali v podsisteme, do katerih pa so naročniki zlahka prišli. To me je tako prizadelo, da sem hotel odstopiti z mesta mariborskega pomožnega škofa. Vendar bi bilo to dejanje proti mojim načelom, ki sem si jih zadal ob novi maši: Odstopiti nikdar, pa tudi če bodo težave še tako velike. Dejal sem si: Dokler me papež potrebuje na tem mestu, ostajam, če pa bo presodil, da moram iti, grem mirne vesti. Mnogi, ki ne poznajo ali nočejo poznati moje triletno

vloge v Mariboru, menijo, da bi tudi jaz moral biti odstavljen z mesta soboškega škofa, ker sem kriv za mariborsko zgodbo. Kriv sem toliko, ker sem bil takrat tam pomožni škof, ki ga nihče ni resno jemal ali poslušal. Zato menim, da je zdaj bolje, da nisem administrator v Mariboru.

Po zadnjih izjavah škofa Andreja Glavana solidarnosti med škofijami glede plačevanja finančnih obveznosti mariborske nadškofije ne moremo pričakovati, ker da je v tem smislu ni niti med župnijami. Ali za reševanje finančnih težav mariborske nadškofije murskosoboška škofija ni dolžna in tudi ne bo ničesar prispevala?

Ob ustanovitvi škofije leta 2006 je bila narejena delitvena bilanca med mariborsko nadškofijo in novonastalima škofijama Celje in Murska Sobota. Bil je narejen ključ (po številu vernikov v novih škofijah) in po tem ključu je bila narejena delitev premoženja. Murska Sobota je najmanjša škofija in je bila v tem deležu zastopana v premoženju, tudi v deležu škofijskega podjetja Rast, d. o. o.,

kjer je bila po delitveni bilanci manjšinski deležnik in za odločanje v podjetju pravzaprav ni imela možnosti. V zvezi z vašim vprašanjem o prevzemanju odgovornosti moram najprej povedati, da nismo odgovorni za ravnanje pri upravljanju premoženja, od katerega nismo imeli nobene koristi. Zdaj pa naj bi bili kakor koli soudeleženi pri poplačilu upnikov? Kot drugo, pa je naša škofija najmanjša, prav gotovo najbolj revna od vseh slovenskih škofij, saj nima v svoji lasti kakšnih nepremičnin.

Je murskosoboška škofija dobila v last premoženje, ki ji je bilo namenjeno, ali pa je morda del tega ostal v mariborski nadškofiji »ujet« v hipotekah za najeta posojila?

Bili so načrti, da bi se delitvena bilanca opravila čim hitreje, vendar zaradi raznih zapletov do tega ni prišlo v celoti. Soboška škofija je dobila v last nekaj parcel v Apaški dolini in nekaj parcel v Kapelskih goricah. Skupaj je to 18,9 hektarja.

Del dote, ki je bil namenjen za nakup škofijske zgradbe, je mariborska nadškofija izplačala v denarju. Tako je bil majhen del škofijske zgradbe odplačan župniji Murska Sobota, velik del pa škofija župniji še dolguje. In to nas zelo bremeni. Prav tako je škofija škofijsko zgradbo zastavila za kredite ob gradnji doma Danijela Halasa v Veliki Polani.

Velika večina zapuščine pa je ostala ujeta v mariborski zgodbi in ne vemo, kako se bo razpletlo glede vsega tega.

Zaradi zadnjih zamenjav duhovnikov in odhoda velikopolanskega duhovnika Simona Slane so nekateri mnenja, da ste preveč avtoritarni in da ne znate prisluhniti potrebam mladih duhovnikov. Ali z vašimi odločitvami ne spravljate duhovnikov, ki so v že tako zelo težkem položaju, v še večjo stisko n negotovost?

Neki novinar je pred kratkim celo dejal, da v Pomurju ustvarjam samo afero. Poudarjam, jaz ne ustvarjam afer, jaz jih moram samo reševati! Saj vidite v mariborski zgodbi, kam pripelje neodločnost škofov. Eno je biti teolog in kritizirati, nekaj drugega pa je biti škof in odločati. V ljubljanski škofiji je letos duhovništvo zapustilo pet duhovnikov, v soboški pa naj bi to storil eden. Tam mediji niso zganjali afere, pri nas pa so jo. Pa ne samo v tem primeru, ampak tudi v nekaterih drugih. Zakaj? Lobi prek zvez aktivira medije, v javnost vrže izkrivljeno zgodbo in afera je tu. S Si-

monom Slano sva imela kar nekaj pogovorov o tem, ali bi šel za župnika v Beltince ali ne. Povedal je, da bi sicer raje ostal v Veliki Polani, vendar, če je treba, gre tudi v Beltince. S tem se je strinjala večina duhovnikov. Simon je namreč znan kot umirjen, inteligenten in delaven duhovnik. Ko sem posumil, da bi zamenjava lahko vplivala na njegovo zdravje, sem mu dejal, naj mi odkrito pove, ali ga premestitev bremeni, saj je najprej pomemben človek in nato služba. Zagotovil mi je, da ni težav, da ne bi šel v Beltince. Kaj pa se je nato dogajalo, ne vem. Razni scenariji okrog tega nakazujejo, da je bil spet na delu lobi. Nekateri duhovniki, verniki in celo mediji so izvedeli za Simonovo odločitev prej kot jaz. In seveda je bila afera tu. To preprosto ni pošteno in je grdo! Škof je kriv, duhovnik pa je žrtev. Na tak način se potem namenoma ustvarja moja podoba avtoritarnosti. Mnogi duhovniki so mi ob tem izkazali solidarnost in povezanost v molitvi. To mi veliko pomeni. Ne vem, kaj je v pomurskih ljudeh, da si tako lastijo duhovnike. Saj pa duhovniki niso nikogaršnja last! Svojo svobodo so podarili Cerkvi in se dali popolnoma na razpolago. Pri nas pa je ob premestitvah duhovnikov takšen dirandaj, da je groza. To daje vtis, da se jaz ob premestitvah duhovnikov neizmerno izživljam in zabavam. V resnici pa je to najtežje škofovo opravilo. Pri vsaki premestitvi se posvetujem tudi z dekani in izkušenimi duhovniki. Glede tega se nič ne dogaja samo po moji volji. Duhovnikov je vedno manj, težav pa vedno več. In tega se mladi duhovniki zagotovo upravičeno bojijo. Vsaka dva meseca se z njimi srečujem. Skupaj preživimo dva dni v molitvi, pogovoru, razvedrilu. Tudi osebno se večkrat srečamo na škofiji ali tudi v župniji. Ne morejo pa vedno ostati na majhni župniji, zavarovani pred težavami. Starejši duhovniki zaradi onemoglosti ne morejo voditi večjih in velikih župnij, zato morajo ta bremena sprejemati že mlajši. Na to morajo biti pripravljene, ko gredo v duhovništvo. O tem jim govorim tudi zelo jasno. Rešitev vidim v župnijah, kjer bodo dva ali trije duhovniki in bodo skupaj upravljali več župnij. Pomanjkanje duhovnikov nas vrača v obdobje pražupnij, kjer je več duhovnikov pod vodstvom župnika delovalo na velikih prostranstvih.

M. Horvat

Page: 3

Reach: 53000

Country: SLOVENIA

Size: 892 cm2

3 / 3

Skofje dr. Marjan Turnšek, dr. Anton Stres in dr. Peter Štumpf FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNOV